

Dosarul nr. 3ra-361/22
2-20110756-01-3ra-09042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Chisilița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

8 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Bobeica împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 2 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 4 septembrie 2020, Ion Bobeica a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că a activat în organele afacerilor interne până la data de 27 martie 2020.

A menționat că având calculată vechimea în muncă de 25 ani, care îi permite de a obține dreptul de pensionar pe linia Ministerului Afacerilor Interne a depus cerere de demisie. Ulterior, s-a adresat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ciocana cu actele necesare, însă la 28 mai 2020 cererea privind stabilirea și calcularea pensiei i-a fost respinsă.

A adăugat că s-a adresat cu cerere prealabilă Casei Naționale de Asigurări Sociale, iar la 3 august 2020 a primit refuzul nr.B-1505/20 în stabilirea și calcularea cuantumului pensiei.

În opinia reclamantului, poziția autorității publice pârâte este neîntemeiată și nefondată. Pârâtul nu recunoaște perioada de 28 mai 2018 – 27 martie 2020 în care reclamantul a activat în batalionul Special de Escortă și Pază a DP Chișinău ca perioadă cu avantaje în calcularea vechimii în muncă 1:2 potrivit hotărârii Guvernului nr.78/94,

or, această hotărâre este în corespundere cu art.18 lit. c) din Legea 1544/93 care constată că la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit. a) militarilor care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul: c) timpul de îndeplinire a serviciului în condiții deosebite - în condițiile avantajoase respective inclusiv în condițiile stabilite de legislație până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Întru întemeierea pretențiilor formulate a făcut referire la prevederile art.14 și 49 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544 din 23 iunie 1993, art.162 și 189 din Codul administrativ.

Totodată a invocat că, Curtea Constituțională în hotărârea nr. 19 din 19 iulie 2016 a apreciat:„[...] Pensiile pentru limita de vârstă se acordă pentru munca și serviciile prestate, prin îndeplinirea unor obligațiuni social importante. Prin natura lor social juridică primare pensiile sunt sursa principală și permanentă de subzistență a pensionarilor. Având în vedere dispozițiile Constituției (art.47 alin. (2)), cetățenii au dreptul de a primi integral pe parcursul întregii vieți pensia stabilită în condițiile Legii nr.156-XIV. De asemenea, Curtea subliniat că, potrivit art.10 alin.(3) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, dreptul la pensie este imprescriptibil. Curtea a reiterat că dreptul de proprietate nu este unul absolut și poate fi supus unor limitări. În contextul dat, Curtea a reținut că o restrângere a drepturilor relative, garantate de Constituție trebuie să fie prevăzută de lege, să fie necesară în interesele menționate la art.54 alin. (2) din legea fundamentală, să fie proporțională cu situația care a determinat-o și să nu aducă atingere substanței dreptului de proprietate, altfel spus să servească unui interes public legitim. Prin urmare, cu referire la interesul public în discuție, punând în balanță interesul statului de a stabili anumite termene de apariție, exercitare sau apărare a drepturilor civile în scopul asigurării certitudinii juridice, pe de o parte, și dreptul cetățenilor de a primi integral pe parcursul întregii vieți pensia stabilită în condițiile legii, aceasta de regulă, sursa lor primară de existență, pe de altă parte, Curtea a constatat că aceasta din urmă prevalează.

Reclamantul Ion Bobeica a solicitat anularea răspunsului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana nr.104 din 28 mai 2020, ca fiind ilegal; anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.B-1505/20 din 3 august 2020, ca fiind ilegal; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale, să stabilească și să efectueze calcularea cuantumului pensiei cu achitarea pensiei, începând cu martie 2020 potrivit certificatului eliberat de către DP Chișinău cu nr.34/20-3118 din 26 martie 2020.

Prin hotărârea din 29 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă acțiunea depusă de către Ion Bobeica. S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana nr. 104 din 28 mai 2020 privind refuzul de stabilire a pensiei lui Ion Bobeica și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-1505/20 din 3 august 2020 de soluționare a cererii prealabile. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual, prin care să dispună stabilirea și achitarea pensiei pentru vechime în serviciu lui Ion Bobeica în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor

interne nr. 3 1544-XII din 23 iunie 1993, începând cu 27 martie 2020, ținând cont de vechimea în muncă de 25 ani 01 luni și 25 zile.

Cu respectarea dispozițiilor art. 232 din Codul administrativ, la 5 mai 2021 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel nemotivată, iar la 23 iulie 2021 motivare a apelului împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 2 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 29 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Întru consolidarea soluției instanțele ierarhic inferioare au reținut că Ion Bobeica întrunește condițiile legale ca să beneficieze de calcularea pensiei urmare a calculării vechimii în muncă cu avantaje pentru perioada de referință, în sensul solicitărilor formulate de către acesta.

Instanțele de judecată au notat că concluzia dată derivă și din Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție din 29 septembrie 2014, care statuează expres că, penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici sunt entități care cad sub incidența reglementărilor de la pct. 8 al hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Mai mult, instanțele ierarhic inferioare au specificat că conform ordinului nr. 96 din 20 martie 2018, Ministerul Afacerilor Interne a ordonat acordarea înlesnirilor două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri din cadrul subdiviziunilor, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne (funcționarilor publici cu statut special și militarilor din cadrul Ministerului Afacerilor Interne), pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), care urmează a fi luate în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993. Eliberarea confirmărilor privind înlesnirile prevăzute la pct. 1 al prezentului ordin la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei pentru funcționarii publici cu statut special și militarii care și-au îndeplinit serviciul în cadrul Serviciilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), se va realiza la cererea acestora, de către autoritățile și instituțiile din subordine prin intermediul subdiviziunilor de resurse umane, conform competenței, care va fi determinată după ultimul loc de muncă al solicitantului. În cazul lichidării subdiviziunilor în care solicitanții în care solicitanții au activat anterior, confirmările vor fi eliberate de către subdiviziunile, autoritățile administrative au instituțiile din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, sau au devenit succesorul de drepturi și obligații sau au preluat competențele subdiviziunilor de poliție reorganizate sau lichidate. Prin urmare, aplicabilitatea hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, este deja determinată de angajator, care doar urma să fie reținută de către autoritatea pârâtă și, respectiv, efectuate acțiunile corespunzătoare de recalculare a

vechimmii în muncă și prin urmare, a mărimii pensiei în privința reclamantului Ion Bobeica.

La data de 1 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat, iar la 10 martie 2022 motivarea recursului împotriva deciziei din 2 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii.

În argumentarea cererii de recurs cu reiterarea motivelor de drept și de fapt anterior invocate, recurentul a menționat că apreciază decizia contestată ca fiind eronată și neîntemeiată, deoarece instanța de apel la adoptarea acesteia nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță ca fiind stabilite.

A menționat că ținând cont de prevederile legale aplicabile speței, se poate deduce că activitatea intimatului din perioada enumerată, nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 din hotărârea Guvernului nr. 78/1994.

Prin referința depusă la 18 aprilie 2022, Ion Bobeica, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali a solicitat declararea inadmisibilității recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 2 noiembrie 2021, dispozitivul deciziei fiind notificat recurentului, prin intermediul oficiului poștal, la data de 22 noiembrie 2021 (f.d.124).

Totodată, decizia motivată din 2 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului la data de 14 februarie 2022 (f.d.127).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să

însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi

conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu